

Huisarts en Wetenschap

Huisarts en Wetenschap verschijnt 13 maal per jaar.

Redactiecommissie

Dr. J.O.M. Zaat, voorzitter
Dr. M.Y. Berger
Dr. H.E. van der Horst
Dr. P.L.B.J. Lucassen
Dr. B. Terluin
Dr. H.C.P.M. van Weert
Dr. G.Th. van der Werf

Redactiesecretariaat

Mw. C.M.J. Hielkema
Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
Telefoon (030) 2881700
Fax (030) 2870668
E-mail redactie@nhg-nl.org
Eindredactie: drs. C.H.M. Kramer
E-mail: c.kramer@nhg-nl.org

Basisvormgeving

Helfrich & Slotemaker, ontwerpers BNO, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
Telefoon (030) 2881700
Fax (030) 2870668

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu Van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon (030) 6383763
Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.
Inzenden aan de uitgeverij,
www.bsl.nl

Abonnementenadministratie/Klantenservice

Bohn Stafleu van Loghum bv,
Postbus 246, 3990 GA Houten
T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
E-mail: klantenservice@bsl.nl

Belgische abonnees: Kluwer Editorial
Santvoortbeeklaan 21-25, 2100 Deurne
T 0800/30.143, F 0800/17.529
E-mail: customer@kluwer.be

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt één maal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studietoelating, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studie abonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement.

Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswijziging met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum.

Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementsprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)
particulieren: f 195,50/€ 88,70; geldt ook voor Ned. Antillen en Suriname
overig buitenland: f 295,50/€ 134,10
studenten: f 99,50/€ 45,15
België: Bfr 4150
losse nummers: f 22,50/€ 10,20/Bfr 550
Prijswijzigingen voorbehouden.

Van toepassing zijn de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland BV en Groepsmaatschappijen, gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam op 4 januari 2000 onder depotnummer 5/2000.

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

ISSN 0018-7070

Belangenverstrengeling

Waardevrije wetenschap en niet-beïnvloedbare wetenschappers: die ideale wereld bestaat niet. Onderzoekers hebben allerlei banden met de overheid, met belangenorganisaties en met de industrie. Een belangrijk deel van het onderzoek op universiteiten wordt door derden gefinancierd. Soms door grote onafhankelijke subsidiegevers als ZonMw, maar ook door de farmaceutische industrie. Dat is allemaal niet zo erg, ware het niet dat er een verband is tussen uitkomsten van onderzoek en financiers. Onderzoek dat door de farmaceutische industrie wordt betaald heeft vaker een positieve uitkomst voor het onderzochte middel dan onafhankelijk onderzoek.¹ En positief onderzoek haalt de publiciteit nu eenmaal vaker. In augustus verschenen nog grote koppen in de krant dat toevoegen van clopidogrel aan acetylsalicylzuur levens van patiënten die bijna een hartinfarct hadden zou redden. Het artikel in de *New England Journal of Medicine* is iets genuanceerder. Bij goed lezen blijkt dat het verschil minimaal is. In de clopidogrelgroep kreeg 9,3% een cardiovasculair *event* 3-12 maanden na de start en in de controlegroep 11,4%.² Het is een methodologisch prima onderzoek. Om nu de waarde van resultaten te kunnen schatten, is het plezierig te weten dat het onderzoek werd betaald en verricht en opgeschreven door de fabrikant van clopidogrel.

Onderzoekers kunnen financiële belangen hebben, maar er kunnen ook andere belangen zijn: persoonlijke, religieuze of politieke. Belangen zijn niet slecht en er is geen reden om artikelen uitsluitend op grond van een mogelijke belangenverstrengeling te weigeren. Wel maakt het voor lezers verschil bij de afweging of ze een geneesmiddel zullen voorschrijven of diagnostische bepaling zullen aanvragen. Langzaam beginnen auteurs bij publicaties zicht te geven op mogelijke belangen. Maar in een kort onderzoek bij de vijf belangrijkste medische wetenschappelijke tijdschriften vonden Hussain en Smith slechts in 1,4% van de artikelen een uitspraak over *conflicts of interest*.³

Bij publicatie van onderzoek in H&W zullen de belangen meestal wel niet zo groot zijn. Toch rijzen er bij de redactiecommissie af en toe vragen over mogelijke belangenverstrengeling.

Vanaf nu zullen we auteurs van onderzoek, beschouwingen en klinische lessen dan

ook vragen zich bij de aanbieding en acceptatie van hun manuscript expliciet uit te spreken over mogelijke belangen en over de financiering van hun onderzoek. Indien relevant zullen we die informatie voortaan bij de artikelen publiceren. Niet om onderzoekers aan de schandpaal te nagelen – het zal onze beslissing om iets te accepteren niet beïnvloeden – maar om net als in het voorbeeld onze lezers informatie te geven om beter te kunnen beslissen. (JZ)

1 Stelfox HT, Chua G, O'Rourke K, Detsky AS.

Conflict of interest in the debate over calcium channel antagonists. N Eng J Med 1998;328:101-5.

2 CURE investigators. *Effects of clopidogrel in addition to aspirin in patients with acute coronary syndromes without ST-segment elevation.* N Engl J Med 2001;345:494-502.

3 Hussain A, Smith R. *Declaring financial competing interests: survey of five general medical journals.* BMJ 2001;323:263-4.

Rubrieken in dit nummer

Ingezonden	505
Cochrane	507
Boeken	510
Proefschriften	513
EGPRW	515
Antwoorden kennistoets	516

De berichten, commentaren en reacties in de rubriek Journaal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van de huisartsgeneeskunde. Bijdragen van lezers zijn welkom. De bijdragen in deze aflevering zijn van Ellen Linthorst, Toine Lagro-Janssen, Jan van Bergen, Peter Lucassen, Berend Terluin en Joost Zaat.